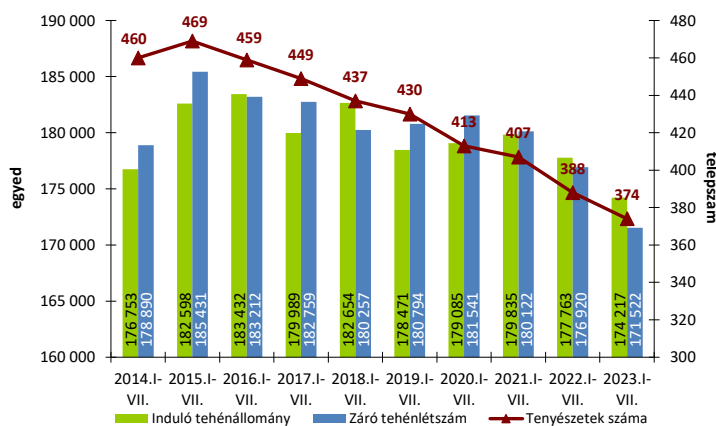
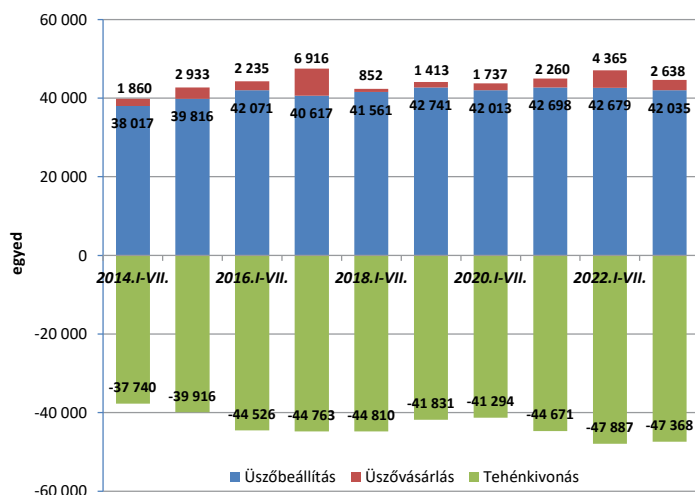

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-VII. hó)

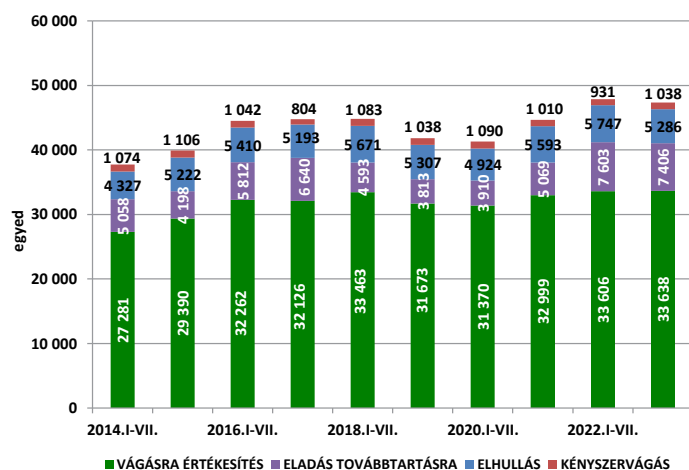
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 júliusában 14-gyel (-3,6%) kevesebb volt, mint 2022 júliusában, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma júliusban 1-gyel (-0,27%) csökkent júniushoz képest. Ugyanakkor 2023. július végén 5.398-cal kevesebb (-3,1%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 18,7%-kal (-86) kisebbedett, de 2014 júliusa óta a záró tehénlétszám csak kisebb mértékben zsugorodott (-7.368 egyed, -4,1%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 389-ről 459-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-VII. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), és az állomány 2023 első hét havában tovább csökkent (-2.695 egyed; -1,5%). 2023 első hét havában a tehénkivonások száma csökkent (-519 egyed; -1,1%), és jelentősen mérséklődött az üszővásárlások száma is (-1.727 egyed; -39,6%), továbbá az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma is zsugorodott (-644 egyed; -1,5%) 2022 hasonló időszakához képest. Összességében 2023 első hét havában a tehénkivonás nagysága meghaladta az állománypótlását, így a tehénállomány csökkent.

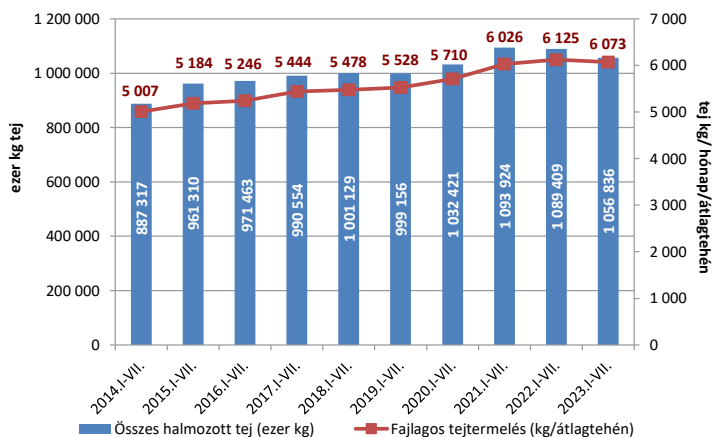
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-VII. hó)

2023 első hét havában az állományból kivont tehenek 71,0%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 33.638 volt), 11,2%-át (5.286 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,2%-áért (1038 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos arányának számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 15,6%-ot (7.406 egyed), ami nagyon magas érték. 2023 első hét havában az induló tehénállomány 19,3%-át selejtezték, 0,6%-át kényszervágták, 3,0%-a elhullott és 4,3%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 27,2%-át vonták ki a termelésből, ami rekord magas tehénkivonási arányt számít az elmúlt 10 évben.

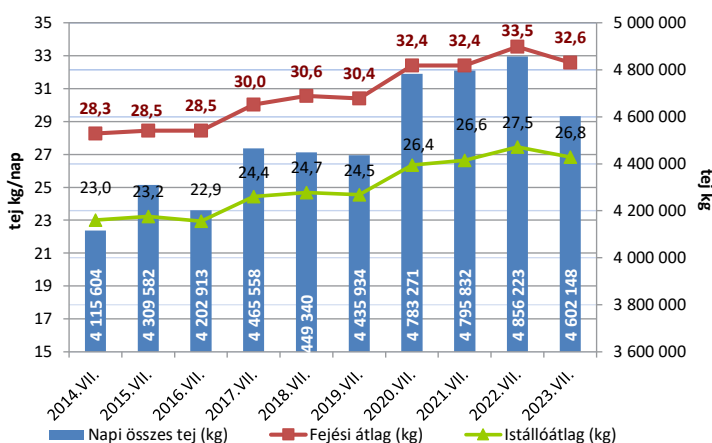

4. ábra Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–VII. hó)

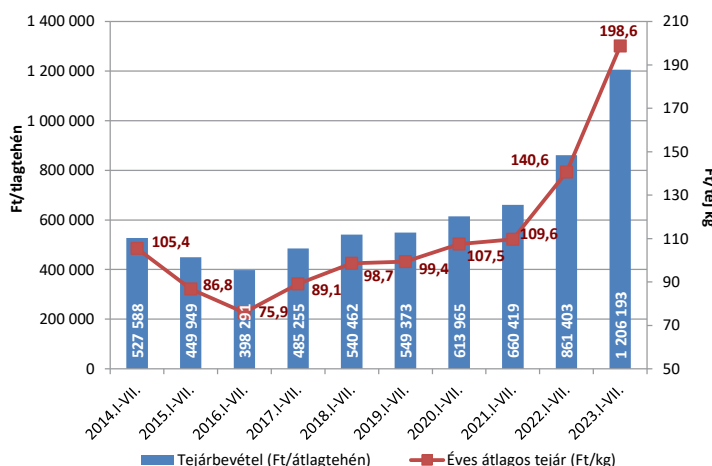
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2023 első hét hónapjában csökkent (–32,6 millió kg; –3,0%) 2022 hasonló időszakához képest, de meghaladta a 1056 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén csökkent (–52 kg; –0,8%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 júliusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 21,3%-os (!) volt (+1066 kg), míg az összes halmozott tejtermelés hasonló mértékben, 169,5 millió kg-mal (+19,1%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehénállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. VII. hó)

2023 júliusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év júliusi termeléséhez viszonyítva jelentősen, 4,602 millió kg-ra csökkent (–254,1 ezer kg, –5,2%), és már kevesebb, mint 2020 hasonló időszakában volt. Emellett a fejési átlag (–0,96 kg, –2,9%) és az istállóátlag (–0,62 kg, –2,3%) is érezhetően csökkent 2022 júliusához képest, aminek oka vélhetően a tartósan extrém meleg ideji júliusi időjárásban kereshető. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,487 millió kg-mal lett több (+11,8%), a fejési és istállóátlag 4,31, ill. 3,82 kg-mal nőtt (+15,0%, ill. +16,6%) a vizsgált hónapban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–VII. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 első hét havában meghaladta az 1,2 millió Ft-ot, 40,0%-kal nőtt 2022 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első hét havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés –0,8%-os csökkenésével szemben a nyerstej árának 41,2%-os növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 128,6%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 21,3%-os és a tej árának 88,5%-os emelkedése 10 év alatt. Ugyanakkor Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási árának ideji csökkenése folytatódott, és júliusban már 160 Ft/kg körüli szintre esett a tejár. Ugyanakkor a nyerstej kiviteli ára növekedésnek indult, és 130 Ft/kg felé emelkedett. Ez biztató jel a nemzetközi, európai tejjacsról, de a hazai felvásárlási tejár még mindig

15–20%-kal drágább, vagyis még hazai árcsökkenés várható. Globálisan és az Európai Unióban a legtöbb tejtermék értékesítési és tőzsdei ára jellemzően stagnál. Magyarországon – a KSH adatai szerint – júliusban a fogyasztói árak átlagosan 17,6%-kal haladták meg az egy évvel korábbit (az EU-ban még mindig a legmagasabb inflációs adat, de meredeken csökkenő a trend), és bár az energia mellett továbbra is az élelmiszerek ára emelkedett leginkább, de az élelmiszerinfláció júliusra 23,1%-ra mérséklődött. Ezen belül a tejtermékek ára 29,5%-kal, a vaj és vajkrémeké 24,2%-kal volt magasabb az 1 évvel ezelőtthez képest. Havi szinten (júniushoz képest) 0,9%-kal olcsóbbak lettek az élelmiszerek, ezen belül a tej ára 4,0%-kal, a vaj és vajkrémeké 3,8%-kal, a tejtermékeké 3,4%-kal, a sajté pedig 2,5%-kal kisebbedett. Ebben a kötelező akciózás mellett az online árfigyelő rendszer kedvező hatása is szerepet játszhatott. A különböző piaci folyamatok alapján a hazai nyerstejárak további mérséklődésével számolhatunk.

